

DUŽNOSTI I NADLEŽNOST NARODNIH ODBORA U KOMASACIJI ZEMLJIŠTA

Načelima Ustava, te drugim propisima određena je organizacija, nadležnost i zadaci općina i kotareva. Općina kao osnovna političko-teritorijalna organizacija samoupravljanja radnog naroda i osnovna društveno-ekonomska zajednica stanovnika, na svom području vrši prava i dužnosti upravljanja društvenim poslovima, ukoliko nisu povjerena drugim organima. Kotar, kao političko-teritorijalna organizacija samoupravljanja radnog naroda i društveno-ekonomska zajednica općina i stanovnika na svom području, vrši prava i dužnosti upravljanja poslovima od zajedničkog interesa za općine i drugim općim društvenim poslovima utvrđenim zakonom. U vršenju navedenih načela općine i kotari na svom području usmjeravaju privredni, socijalni i kulturni razvitak, učvršćuju i razvijaju socijalističke odnose i pravni poredak. Radi ispunjenja postavljenih zadataka, oni vrše sve poslove, koji su od neposrednog interesa za podizanje kulturnog, privrednog, komunalnog i socijalnog života naroda.

Obzirom na cilj, koji imade komasacija zemljišta, ne mogu narodni odbori ostati nezainteresirani u pravilnoj primjeni Zakona o komasaciji (u daljnjem tekstu: ZOKZ) kao i u tome, da nastoje da dođe do komasacije zemljišta tamo, gdje je to potrebno. Uslijed toga se sudjelovanje narodnih odbora odražuje ne samo u vršenju poslova iz nadležnosti propisane zakonima u pogledu komasacije zemljišta, nego i vršenja svih poslova, koji su s tim u vezi.

I.

Komasacija zemljišta provodi se na zahtjev interesenata, ili gdje tog zahtjeva nema, po odluci nadležnog državnog organa, ako postoje zakonom predviđeni slučajevi, da komasaciju treba provesti. Notorno je, da se interesi (vlasnici — posjednici zemljišta) ustručavaju tražiti komasaciju zemljišta. To je, ili radi toga, što se boje troškova, ili radi toga, što zaziru pred stvaranjem novih posjeda, micanjem sa njihovih dosadašnjih površina, odnosno, što im uopće smeta nešto novo, što bi im po njihovom mišljenju mijenjalo dosadnji način gospodarenja i života. Ako nema uvjeta, da se komasacija zemljišta odredi po odluci nadležnog organa, a postoji potreba, da se ista na stanovitom području provede, što se ne može odrediti, jer nema zahtjeva od interesenata, biti će primarna dužnost na-

rodnog odbora odnosno općine, pa i kotara, da djeluje na interesente, da zatraže provedenje komasacije zemljišta. U tu svrhu je potrebno vršiti ne samo propagandu prikazivanjem ekonomskih koristi za interesente tog područja i zajednice, nego i pružanjem nekih olakšica, naročito u pogledu snišanja troškova, da bi navedeni interesenti mogli stvoriti odluku za traženje komasacije zemljišta. Dakako da navedene olakšice trebaju imati opravdanje ili obzirom na slabije ekonomske prilike spomenutih interesenata ili radi toga, što bi provođenje komasacije zemljišta na stanovitom području imalo i vidne rezultate za zajednicu. Navedenu propagandu treba vršiti prikazivanjem rezultata komasacije i koristi postignute na drugim područjima, gdje je komasacija zemljišta provedena, kao i predviđenih poboljšanja u konkretnom slučaju u vezi ne samo geodetskih nego i melioracionih radova, regulacije sela i lakše mogućnosti elektrifikacije sela i slično. U navedenom pravcu treba djelovati i po stručnoj i po političkoj liniji. U svakom, ali, slučaju je važno stvoriti takvu situaciju, da interesenti uistinu dobrovoljno pokrenu postupak komasacije zemljišta postavljanjem zahtjeva kod nadležnog narodnog odbora općine i da imaju jasnu sliku o tom, kako se provodi komasacija zemljišta, a naročito da uslijed dodjeljivanja novih posjeda redovito nijedan posjednik bilo posvema bilo djelomično ne dobiva svoj dosadanji posjed.

II.

Za određivanje nadležnosti narodnih odbora mjerodavne su odredbe Zakona o komasaciji zemljišta (u daljnjem tekstu ZOKZ) u vezi Zakona o nadležnosti narodnih odbora općina i kotara i njihovih organa (N. N. 62/57) kao i ostali propisi koji imaju vezu sa komasacijom zemljišta.

A) Nadležnost narodnog odbora općine

1. Primanje zahtjeva interesenata za pokretanje postupka komasacije (provokacije), sazivanje vlasnika (posjednika) odnosno područja, da se izjasne, da li se priključuju zahtjevu za provođenje komasacije, te u pozitivnom slučaju dostavljanje predmeta narodnom odboru kotara (čl. 27. ZOKZ).

Kad komasaciju zemljišta pokreću interesenti, oni trebaju svoj zahtjev iznesti narodnom odboru općine, na kojem se nalazi zemljište, koje bi trebalo biti obuhvaćeno komasacijom (u pravilu zemljište jedne katastralne općine), u povodu čega narodni odbor općine saziva vlasnike (posjednike) tog područja, da se izjasne, da li se priključuju zahtjevu za provedbu komasacije.

Zakon o komasaciji ne veli u kojem obliku se navedeni zahtjev iznosi narodnom odboru općine. To znači, da se zahtjev predaje pismeno ili usmeno u zapisnik prema odredbama Zakona o općem upravnom postupku (u daljnjem tekstu ZUP) obzirom na odredbu čl. 64 i dalje u vezi čl. 24. ZOKZ. Svakako taj zahtjev mora sadržavati podatke o tome na kojem području se ima provesti komasacija zemljišta, zatim u kojem opsegu (čl. 5 ZOKZ) te oznaku (porodično — rođeno ime te boravište) i potpis provokanata t. j. osoba, koje stavljaju zahtjev za komasaciju.

Zakon također ne propisuje, kako se sazivaju vlasnici (posjednici) zemljišta, koje imade doći pod komasaciju a niti to na koji način se oni imadu izjasniti, da li se priključuju zahtjevu za provedbu komasacije, da bi se utvrdilo da li se je većina tih vlasnika (posjednika) izjasnila za komasaciju zemljišta, koja je potrebna, da bi se mogla odrediti komasacija zemljišta, za odnosno područje. Drugim riječima posebno se ne određuje postupak, kako se utvrđuje, da li je većina vlasnika (posjednika) zemljišta za komasaciju.

Iz nekoliko slučajeva u praksi vidljivo je da se pri tom raznoliko postupka. Kod nekih odbora bilo odbornici bilo službenici općine kupe potpise od vlasnika (posjednika) zemljišta. Kod drugih se o tom odlučuje na sa-zvanim sastancima dizanjem ruke i t. d.

Držimo, da se navedenom postupku mora pokloniti dužna pažnja i da valjano provedeni postupak mora davati punu garanciju, da se vlasnici (posjednici) odnosnog zemljišta i u kojem broju priključuju zahtjevu za pokretanje postupka komasacije. Svako protivno postupanje ne samo da otežava kasnije rad na komasaciji zemljišta, nego onemogućava, da se on vrši pod redovnim prilikama, postupak se komasacije oduljuje, otežava se redovita naplata troškova komasacije, povećava broj prigovora i žalbi tamo, gdje toga inače nebi bilo i slično. Što više oni vlasnici (posjednici), koji su članovi komasacione komisije, pa članovi odbora učesnika komasacije, procjenitelji, te uopće koji vrše neke funkcije u postupku komasacije, skanjivaju se vršiti svoje dužnosti, jer znadu da nema dovoljnog raspoloženja za komasaciju. Dakako da za sve nedostatke nema opravdanja u tome, što se raspoloženje za komasaciju opaža tek iza dovršenog postupka komasacije.

Kad Zakon traži, da je za odobrenje komasacije potrebna većina vlasnika (posjednika) zemljišta, onda je potrebno najprije utvrditi njihov broj. Smatra se, da se u tu svrhu imadu upotrijebiti katastarski podaci, budući da isti imaju odgovarati trenutačnom stanju vlasnika odnosno posjednika svake katastarske općine. Budući da su tako poznate osobe, i ako se radi o većem broju istih, koje treba sazvati, da se izjasne, da li se priključuju zahtjevu za pokretanje postupka komasacije, nema uvjeta, da se sazivaju javnim oglasom (94 ZUP), da ih je onda potrebno pozvati posebnim pozivom po sastavljenom popisu. Kako se ne isključuje mogućnost pozivanja uz upozorenje, da će se za pozvanog držati da se priključuje zahtjevu za provedbu komasacije, ako se ne odazove na određeno sazivanje, drži se, da se u pozivu za svakog vlasnika odnosno posjednika može označiti da će se uzeti, ako se ne odazove pozivu, da se priključuje zahtjevu za pokretanje postupka komasacije zemljišta. Ovakovo upozorenje bilo je predviđeno ranijim zakonom o komasaciji zemljišta iz godine 1902 (§ 28 i 36).

Da se utvrdi, da li se i koji vlasnik odnosno posjednik zemljišta priključuje navedenom zahtjevu ili ne odnosno da li je većina za komasaciju zemljišta, potrebno je za svakog od njih na odnosnom popisu to označiti. U tu svrhu je najuputnije na odnosnom sazvanom sastanku prozivati vlasnike odnosno posjednike a za one, koji nisu pristupili unijeti u popis rezultata prema dokazanoj dostavi poziva.

Ako se tako utvrdi, da je većina vlasnika odnosno posjednika za komasaciju zemljišta, onda treba cio predmet, dakle sve podatke, kojima se

služilo u postupku kod narodnog odbora općine dostaviti sa mišljenjem narodnom odboru kotara.

Kod prosuđivanja o tom, da li se je većina vlasnika odnosno posjednika izjasnila za komasaciju zemljišta, nije odlučno, da li oni, koji su stavili zahtjev za pokretanje postupka komasacije ili i oni, koji su se tom zahtjevu priključili, imaju i određenu površinu zemljišta. To se je tražilo po navedenom zakonu iz god. 1902. u koliko nije bila komasacija tražena od svih vlasnika odnosno posjednika na suglasan zahtjev. Stoga je kod utvrđenja, da li se je većina izjasnila za komasaciju, odlučna samo brojčana većina bez obzira, koliku površinu zemljišta imaju oni, koji su se za komasaciju izjasnili.

Naprotiv, ako se ne izjasni većina vlasnika odnosno posjednika za komasaciju zemljišta, ne predviđa se zakonom dostavljanje predmeta narodnom odboru kotara.

2. Primanje rješenja nar. odbora kotara o određivanju komasacije zemljišta radi objavljivanja (čl. 28 ZOKZ).

Rješenje kojim se odobrava provođenje komasacije zemljišta na prijedlog interesenata odnosno rješenje kojim se određuje bez tog prijedloga komasacija zemljišta (čl. 2. ZOKZ) nar. odbor kotara objavljuje u općinama, gdje se ima provesti komasacija zemljišta na uobičajen način.

3. Objavljivanje na oglasnoj ploči natječaja za izvođenje tehničkih radova (čl. 33 st. I. ZOKZ).

Kotarska komasaciona komisija raspisuje natječaj za izvedbu geodetskih i hidrotehničkih radova, koji se objavljuje i na oglasnoj ploči narodnog odbora općine, gdje se nalazi zemljište obuhvaćeno komasacijom.

4. Izbor pouzdanika u postupku za ispravak zemljišnih knjiga (čl. 10 i 34 ZOKZ).

U svrhu provođenja postupka za ispravak zemljišnih knjiga koji se provodi u postupku komasacije zemljišta, pozivaju se pouzdanci kojima su poznate prilike u području gdje se provodi komasacija zemljišta. Te pouzdanike po pravnom pravilu iz §. 21 Zakona o unutrašnjem uređenju, osnivanju i ispravljanju zemljišnih knjiga, koji se može primjeniti u smislu čl. 4 Zakona o navažnosti pravnih propisa donešenih prije 6. IV. 1941 i za vrijeme neprijateljske okupacije treba izabrati narodni odbor odnosno općine u zajedničkoj sjednici oba vijeća u smislu odredbe stava 2 čl. 5 navedenog zakona o nadležnosti općinskih i kotarskih narodnih odbora i njihovih organa.

5. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komas. komisije o izlaganju na javni uvid iskaza zemljišta po stanju prije komasacije i primanje prigovora interesiranih stranaka protiv tog iskaza zemljišta (čl. 37 st. 1 i 2 ZOKZ).

Izlaganje na javni uvid iskaza zemljišta po kot. komasacionoj komisiji kod narodnog odbora općine, na čijem se području provodi komasacija, mora se objaviti na uobičajen način (na oglasnoj ploči narodnog odbora općine i slično).

Interesirana stranka može kod narodnog odbora općine staviti prigovor na iskaz zemljišta u roku od 8 dana od isteka roka za izlaganje.

Dok se prema izričitoj odredbi Zakona iskaz zemljišta izlaže na javni uvid kod narodnog odbora one općine na čijem području se provodi komasacija, dotle Zakon glede primanja prigovora protiv tog iskaza određuje samo to, da se taj prigovor stavlja kod narodnog odbora općine, a da ne određuje baš one općine, na čijem području se provodi komasacija. Stoga se smatra, da je svaki narodni odbor općine dužan primiti ovaj prigovor. U svakom pak slučaju primljene prigovore treba dostaviti kot. komasacionoj komisiji. Ne može se, naime, uzeti, da bi narodni odbor općine bio ovlašten ocjenjivati, da li su prigovori uloženi u navedenom roku ili nisu niti zbog toga eventualno odbijati primanje prigovora.

6. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komas. komisije o izlaganju na javni uvid hidrotehničke melioracione osnove i primanje prigovora protiv te osnove (čl. 38 st. 1 i 2 ZOKZ).

Izlaganje hidrotehničke melioracione osnove mora se također objaviti na način iz toč. 5 ovog prikaza a za primanje prigovora vrijedi, isto, što je rečeno i glede prigovora predanih protiv iskaza zemljišta po stanju prije komasacije.

7. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komas. komisije o izlaganju na javni uvid osnove putne mreže i primanje prigovora protiv te osnove (čl. 39 st. 1 i 2 ZOKZ).

Glede postupanja narodnog odbora općine upućuje se na toč. 5 ovog prikaza.

8. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komasacione komisije o izlaganju na javni uvid iskaza zemljišta po stanju poslije komasacije i primanje prigovora na novo opredjeljene posjede (čl. 46 st. 1 i 2 ZOKZ).

I za postupanje narodnog odbora općine glede ovog zadatka vrijedi ono, što je rečeno po toč. 5 ovog prikaza.

9. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komasacione komisije o odobravanju privremenog stupanja u posjed i o roku za pobiranje plodova na starim posjedima (čl. 47 ZOKZ).

U koliko kot. komasaciona komisija odredi javno objavljivanje rješenja o odobravanju privremenog stupanja u posjed, smatra se da narodni odbor općine, na čijem području se provodi komasacija zemljišta, treba da udovolji traženju komisije, da to učini na uobičajeni način, premda to nije posebno propisano, ali na osnovu odredbe čl. 74 ZOKZ prema kojoj su svi državni organi dužni pružati pomoć komasacionim organima.

10. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komasacione komisije o izlaganju na javni uvid rješenja o komasaciji posjeda (čl. 119 ZOKZ).

Kod narodnog odbora općine na čijem se području nalaze nekretnine obuhvaćene komasacijom, izlaže kot. komasaciona komisija i rješenje o komasaciji posjeda kroz 30 dana, koje se izlaganje mora objaviti na uobičajen način.

11. Objavljivanje rješenja o konačnoj predaji komasiranih posjeda sa rokom o pobiranju plodova na starim posjedima (čl. 53 i 55 ZOKZ).

Upućuje se na navedeno pod toč. 9.

12. Objavljivanje rješenja (oglasa) kot. komasacione komisije o dovršenju postupka komasacije zemljišta (čl. 56 i 28 ZOKZ).

Kot. komasaciona komisija oglašuje osim ostalog dovršenje komasacionog postupka i tako da se to proglasi na uobičajeni način kod narodnog kotara općine, na čijem području je proveden postupak komasacije.

13. Primanje i objavljivanje rješenja (olasa) o izlaganju na javni uvid skupnog iskaza troškova komasacije (čl. 69 st. 1 ZOKZ).

Skupni iskaz troškova izlaže kot. komasaciona komisija na javni uvid kroz 15 dana kod narodnog odbora općine, na čijem se području provodi komasacija i to izlaganje se objavljuje na uobičajeni način.

14. Primanje prigovora protiv skupnog iskaza troškova (čl. 69 st. 3 prema izmjenjenom tekstu ZOKZ).

Prema tekstu čl. 69 st. 3 određenom Odlukom o usklađivanju odredaba o upravnom postupku iz republičkih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku (NN 58/57) prigovori protiv navedenog iskaza troškova podnose se u roku od 8 dana nakon isteka roka za izlaganje kod narodnog odbora općine.

U ostalom u pogledu prigovora upućuje se na toč. 5 ovog prikaza.

15. Primanje uplata troškova komasacije i izvještavanje komasacionoj komisiji o primljenim uplatama (čl. 71 st. 1 i 3 ZOKZ).

U koliko nije uvedena uplata troškova komasacije neposredno u korist tekućeg računa odnosno komasacione gromade, već se uplata te prisilna naplata troškova vrši preko narodnog odbora općine, izvještaji o uplaćenim odnosno neplaćenim troškovima podnose se komasacionoj komisiji, a uplaćeni odnosno naplaćeni troškovi polažu u korist navedenog računa.

16. Ostali poslovi, koji su u vezi sa komasacijom zemljišta u kojima treba pružati pomoć komasacionim organima (čl. 74 ZOKZ).

Kao takve poslove mora se navesti kurirska služba kod općine preko koje će komasaciona komisija sazivati sastanke članova komisije, koji se nalaze na terenu, te članova odbora učesnika, a po potrebi sastanke učesnika. Radi mogućnosti rješavanja pojedinih pitanja u komasaciji zemljišta, naročito u vezi općenarodne imovine uopće, slučajeva prelaženja zemljoradničkog odnosno nezemljoradničkog maksimuma zemljišta, neriješenih predmeta agrarne reforme, uzurpacija, nereguliranih zamjenjivanja zemljišta društvenog vlasništva sa zemljištem privatnika, otuđivanja zemljišta nekoloriziranih agrarnih interesenata, osiguranja obavljanja radova na terenu, kao i prostorija za rad komasacionih organa i t. d. potrebna je najtješnja saradnja sa narodnim odborom općine, u koliko u tim stvarima isti odlučuje ili daje svoje mišljenje, obavještenje, prijedloge i slično.

Prema odredbi čl. 40 Zakona o nadležnosti narodnog odbora općine i njegovih organa poslove po Zakonu o komasaciji zemljišta kod narodnog odbora općine vrši organ uprave nadležan za poslove imovinsko pravnih odnosa, dakle one pod točkom 1, 2, 3, 5, do 15, a za ostale poslove (toč. 16) ovaj kao i drugi organi prema svojoj nadležnosti. U svakom slučaju potrebno je kod narodnog odbora općine preko odgovornih rukovodilaca ishoditi da se poseban službenik općine zaduži kao službenik za vezu sa komasacionom komisijom, na koga će se moći komasacioni organi kratkim putem obraćati, da bi se izvjesna traženja čim prije i sa uspjehom dovršila. Tom službeniku je uputno dati podatke o ličnom sastavu članova komasacije i članova odbora učesnika radi eventualnih hitnih sazivanja te ga upoznati sa dužnostima u vezi sa komasacijom zemljišta.

B) Nadležnost narodnog odbora kotara

1. Odlučivanje o provođenju komasacije, kad se komasacija provodi po odluci državnih organa (čl. 2 st. 3 ZOKZ).

Kad se imade komasacija zemljišta provesti bez zahtjeva interesenata, ona se može provesti po odluci državnog organa i to, ako su radovi radi kojih se komasacija imade provesti mjesnog značaja za jednu općinu ili kotar, o provođenju komasacije odlučuje narodni odbor kotara preko oba vijeća ravnopravno.

2. Određivanje da se u komasaciju povuku određene površine šumskog zemljišta (čl. 5 st. 3 ZOKZ).

Predmetom komasacije zemljišta su u pravilu sva zemljišta na području koje obuhvaća komasacija osim šumskog zemljišta van krša od čega ulaze u komasaciju samo u Zakonu određene površine. Međutim, izuzetno može narodni odbor kotara preko oba vijeća ravnopravno kad donosi odluku o komasaciji odrediti da se povuku u komasaciju određene površine šumskog zemljišta, kad je to potrebno radi razgraničenja šumskog i poljoprivrednog zemljišta ili iz drugih razloga važnih za unapređenje narodne privrede.

3. Obrazovanje kotarske komasacione komisije (čl. 16 i 18 ZOKZ)

Narodni odbor kotara na zajedničkoj sjednici svojih vijeća obrazuje kot. komasacionu komisiju, koja se sastoji od predsjednika i četiri člana sa isto toliko zamjenika. Predsjednika, članove i zamjenike bira i razrješava narodni odbor kotara. Predsjednik i zamjenik biraju se iz reda sudaca kot. ili okr. suda, a najmanje jedan član i njegov zamjenik biraju se između odbornika narodnog odbora. Ostali članovi i njihovi zamjenici bi trebali biti iz redova vlasnika, odnosno posjednika zemljišta onog područja na kojem se provodi ili imade provesti komasacije zemljišta.

Za obavljanje radova iz djelokruga komasacije postavlja isti narodni odbor tajnika (službenika sa pravnom spremom) kotarske komasacione komisije, kojoj dodjeljuje i druge službenike i osigurava sredstva za vršenje njenih posala.

Zakon ne isključuje mogućnost, da se na području jednog narodnog odbora kotara obrazuje više komasacionih komisija kao na pr. za područje svake općine ili više općina. Također se ne isključuje to, da komasacionu komisiju obrazuje i predsjednik narodnog odbora odnosno kotara prema posebnom ovlaštenju iz statuta uz naknadnu potvrdu odbora na zajedničkoj sjednici obaju vijeća.

4. Raspravljanje o zahtjevu interesenata da se provede komasacija zemljišta i donošenje rješenja o tom zahtjevu (čl. 27 st. 3 i 4 ZOKZ).

Kad narodni odbor kotara primi zahtjev interesenata za pokretanje postupka komasacije za stanovito područje sa materijalom o provedenom postupku kod narodnog odbora općine (toč. B-I-1. ovog prikaza) sa mišljenjem istog narodnog odbora, onda će o tom zahtjevu raspraviti, što čine oba vijeća ravnopravno. Nakon rasprave donijeti će se rješenje o odobrenju odnosno uskrati odobrenja komasacije. Kad se komasacija odobrava određuje se područje i opseg komasacije. Protiv rješenja o uskrati odnosno odobrenju komasacije dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od javnog oglašenja na uobičajeni način u općini. Žalbu rješava Državni sekretarijat

za poslove financija u sporazumu sa Sekretarijatom za poljoprivredu (čl. 2 Uredbe o prenošenju poslova u nadležnost repub. organa uprave. NN 46(58).

5. Objavljivanje pravomoćnog rješenja o provođenju komasacije zemljišta i zabilježba u zemljišnim knjigama (čl. 28 st. 1 ZOKZ).

Pravomoćno rješenje o odobrenju provođenja komasacije zemljišta odnosno na zahtjev interesenata kao i rješenje kojim se određuje komasacija zemljišta po odluci narodnog odbora (čl. 2 ZOKZ) dostavlja se nadležnom kot. sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama te objavljuje u Narodnim novinama i u općinama, gdje se ima provesti komasacija zemljišta.

6. Određivanje stručnjaka za procjenu šuma i zemljišta (čl. 36 st. 2 ZOKZ).

Procjenu zemljišta vrše procjenitelji izabrani od učesnika komasacije (čl. 29 ZOKZ). Kad se vrši procjena poljoprivrednog zemljišta onda pri tom sudjeluje poljoprivredni stručnjak, a kod procjene šuma i šumskog zemljišta šumarski stručnjak. Ove stručnjake određuje narodni odbor kotara.

7. Rješavanje o prigovorima na hidroteh. melioracionu osnovu (čl. 38 st. 3 ZOKZ).

O prigovorima protiv hidrotehničke melioracione osnove rješava se na javnoj raspravi, koju provodi narodni odbor kotara po vodopravnom postupku.

8. Pregledavanje osnove putne mreže (čl. 39 st. 1 ZOKZ).

Prije izlaganja osnove putem mreže, ista se pregledava od strane odbora kotara.

9. Osiguranje postupovnih troškova kot. komasacione komisije (čl. 63 st. 2 ZOKZ).

Postupovne troškove kotarske komasacije (dnevnice i putni troškovi članova komisije, troškovi smještaja, čišćenje prostorija, osvjetljenje itd.) osiguravaju se u budžetu narodnog odbora kotara, o čemu oba vijeća odlučuju ravnopravno.

10. Donošenje rješenja o snažanju troškova komasacije preuzimanjem zemljišta od učesnika (čl. 67 st. 2 ZOKZ).

Troškove za provođenje komasacije zemljišta u koliko ih ne snosi država odnosno narodni odbor kotara, snose učesnici komasacije redovito po pogodbi sa izvođačem radova komasacije (čl. 64 ZOKZ). Ti se troškovi plaćaju u gotovom. Međutim pojedini učesnici mogu ove troškove platiti odgovarajućim dijelom zemljišta, ako to zatraže, a narodni odbor kotara prihvati. Odluku o tome donose oba vijeća ravnopravno. U tom slučaju snosi odnosno troškove za navedene učesnike isti narodni odbor.

Zakon ne govori ništa o tome, da pojedini učesnici mogu na navedeni način platiti i djelomično troškove komasacije, koji na njih otpadaju. Izgleda, da bi to bilo također moguće. Jedan od načina kako bi se ovaj aranžman plaćanja troškova komasacije dao provesti mogao bi biti i taj, da se po narodnom odboru odredi iznos, koji se može priznati za četvorni hvat zemljišta pojedinih kultura određenog razreda plodovitosti utvrđenih u postupku komasacije. Moglo bi se odrediti i to zemljištem kojih kultura, a iz razreda plodovitosti se mogu platiti troškovi komasacije.

Navedene poslove, ukoliko nije određeno da ih vrše oba vijeća ravnopravno, odnosno oba vijeća na zajedničkoj sjednici, imade obavljati organ uprave nadležan za poslove imovinsko-pravnih odnosa (čl. 64 navedenog Zakona o nadležnosti narodnih odbora, općina i kotara i njihovih organa). Ostale poslove, koji se odnose na samo provođenje komasacije zemljišta, vrši kotarska komasaciona komisija kao organ narodnog odbora kotara o čijoj nadležnosti je posebno raspravljeno.

III.

Nadležnost i dužnosti narodnih odbora u postupku komasacije zemljišta sastojе se dakle, u posrednom i neposrednom djelovanju. U posrednom djelovanju kao čimbenika, koji potstiču na iniciranje postupka komasacije kroz stavljanje zahtjeva interesenata, a u neposrednom kao organa vlasti bilo po izričitoj zakonskoj odredbi, bilo po traženju komasacionih organa. U svakom slučaju je taj djelokrug opsežan i po svojoj važnosti pun odgovornosti za pravilan postupak u provođenju komasacije zemljišta i valjan uspjeh komasacije. Zato je bezuvjetno potrebna i najuža suradnja između organa narodnih odbora zaduženih po pitanju komasacije zemljišta i organa komasacije. Nemoguće je nabrojiti sve mogućnosti i uvjete ove suradnje, jer se ona najčešće sastoji i u rješavanju na oko sitnih pitanja i problema, makar to bilo i na području administracije, ali važnih, da bi se bez zapreka mogao provesti postupak komasacije na način kako ga predviđa Zakon, dakle uz održavanje svih u Zakonu predviđenih formalnosti.